Mezősi Gábor köszöntése 65. születésnapján

Megtisztelő számomra, hogy 65. születésnapján köszönthetem Mezősi Gábort mindazok nevében, akik tisztelik és szeretik. Szakmai életrajzából tudjuk, hogy 1975-ben Szegeden matematika-földrajz szakon kitüntetéses tanári diplomát, 1977-ben egyetemi doktori-, 1983-ban akadémiai kandidátusi-, majd 1993-ban akadémiai doktori címet szerzett, majd az elsők között habilitált szakterületünkön Szegeden. Fő kutatási területét korábban a geomorfológia, később a geoinformatika, napjainkban a tájföldrajz képezi. Szakmai tevékenységének sikerességét jelzi 199 publikáció, közöttük 28 könyvfejezet és kilenc monográfia. Jelentős munkái a *Environmental capabilities, hazards and conflicts*, *Magyarország természetföldrajza*, *Magyarország környezetföldrajza* és a 2017-ben a Springernél megjelent *Physical Geography of Hungary* című kötetek.

Nem tisztem, és a terjedelem sem engedi, hogy az igen gazdag szakmai pályát részletesen bemutassam, megteszik ezt más szakmai fórumok helyettem. Sokkal inkább szeretném több évtizedes együttműködésünk néhány állomását felidézni. Kisdiákként találkoztam Gáborral a Bükk-fennsíkon először, ahol az 1960-as évektől kezdődően részt vettem Wagner professzor mikroklíma kutató expedícióin. Gábor némi aprópénz fejében „dolgozó diákként” vett részt a mikroklíma észleléseken. Később (a 80-as években kollégaként) ismét együtt mentünk a fennsíkra, akkor már talajmintagyűjtés és növény felvételezés céljából vizsgáltuk a bükki dolinákat, biológus kollégák közreműködésével. Ha jól számolom több mint 45 éve valamilyen módon szakmai kapcsolatban állunk egymással. Közösen álmodtuk meg a geográfus szakot, ott voltunk a 3 éves doktori képzés beindításánál. Számomra már akkor kitűnt Gábor szakmai elkötelezettsége tudományterületünk iránt.

Külföldi ösztöndíjai alkalmával (Trier, Frankfurt am Main, Huddersfield stb.) tanulmányozta más ország oktatási rendszerét, s tapasztalatait hazai geográfus képzésünk fejlesztésében mindig felhasználta. Alkalmanként szűkebb szakmai körben meg is jegyeztem, hogy Gábor „fényévekkel előrébb tart nálunk” oktatási kérdésekben. Igaz, hogy ez kicsit túlzásként hangzik, de sok újítást hozott az oktatás és kutatás területén. Emlékszem, hogy az 1990-es évek elején a Földrajztudományi Kutató Intézetből hozta le az első számítógépet tanszékünkre, s a korai alkalmazás folyománya volt a geoinformatikai tanulmányok beindulása Szegeden már akkor, amikor még egyetemünkön is szerény volt ebben a tekintetben a felkészültség. Egy ideig közösen kutattuk Jakucs professzorral a karsztokat, akadémiai értekezéseit viszont már tájkutatásokból készítette megsejtve, hogy a gyors környezethatás változások komplexen csak a földrajzi tájban vizsgálhatók. 1991-től tanszékvezetőként pályázatokkal számítógépes kabineteket hozott létre, és olyan tanítványokkal vette körül magát, akikkel igen magas szintű geoinformatikai iskolát, majd önálló csoportot hozhattak létre a tanszéken. Tanszékvezetői tevékenységének első kollektív munkán alapuló eredménye volt a *Geoökológiai térképezés elmélete és gyakorlata* című tanulmánykötet kidolgozása és megjelentetése. Emellett mindig kedves téma maradt számára a klasszikus geomorfológia is. Oktató munkáját a *Bevezetés a földrajzba*, *Magyarország természetföldrajza*, *Tájtervezés*, *Környezethatás vizsgálatok* és a *Földrajzi kutatásmódszerek* elnevezésű kurzusok képezték és képezik ma is.

Külön fejezet szólhatna arról, hogy mit tett a tanszék személyi állományának fejlesztése érdekében. Jelentős érdemei vannak a tanszék oktatói és kutatói állományának fiatalítása terén, olyan ütőképes csapatot hozott létre, amely ma már méltán öregbíti a tanszék jó hírét. Tanszékvezetőként mindig támogatta és segítette a tanszéken létrehozott Talajtani és OSL labor működtetését. Oktató munkájának fontos része volt sok diplomamunka, három doktori és 12 PhD munka szakmai vezetése.

Tudományos közéleti tevékenységet Tudományos Akadémia X. Földtudományi Osztályának Földrajz II Tudományos Bizottságában, mint választott tag és elnök végzett, jelenleg

az MTA Doktori Bizottságban képviseli a szakterület érdekeit. Több mint egy évtizede vezeti a Szegedi Egyetem Földtudományi Doktori Iskoláját, amelynek négy akkreditációját sikeresen lebonyolította. Több szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja, szerkeszti a Földrajzi Tanulmányok sorozatát. Szakmai elismerései közül kiemelendő az Akadémiai díj (19991) és a Lóczy emlékérem (1999).

Két választási periódusban a Szegedi Egyetem Természettudományi Karának dékánjaként tevékenykedett. Kari munkája sikeres volt, mivel széles spektrumon átlátta az egyetem egészének működését, s ezen belül a TTK legfontosabb fejlesztési kérdéseinek megoldási lehetőségeit. Hivatali időszakában lendült fel a hallgatói jelentkezések száma, beleértve a geográfus szakra jelentkezők létszámát is. Még hosszasan taglalhatnám Gábor érdemeit, amit az intézmény, a tanítványok és a kollégák érdekében ért el. Szerencsésnek érzem magam, hogy közvetlen kollégája és társa lehettem ebben az építkezésben néhány évtizedig.

Kedves Gábor!

A 65. év az ember életében nem kevés, de csak rövid visszatekintésre ad lehetőséget, mivel még sok szakmai feladat és siker vár Rád. Tudom, hogy továbbra is gyarapítod a hallgatóság ismereteit, egyengeted fiatalabb kollégáid útját, s tanácsaiddal, mint eddig is, segíted a Geotudományi Intézet hatékony működését. Mindehhez fogadd őszinte jókívánságaimat!

Kevei Ferencné, Szeged